

Vastaus kirjalliseen kysymykseen tukien kohdistamisesta ravintola- ja matkailualalle koronakriisin aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauman /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 325/2020 vp:

Mitä toimialakohtaista ja nopeasti toteutettavissa olevaa erityistukea hallitus aikoo kohdistaa ravintola- ja matkailualalle koronakriisistä selviytymiseksi,

voidaanko tuki toteuttaa siten, että alkuvuoden aikana jo maksetut arvonlisäverot palauteaan ensimmäisenä ravintola- ja majoitustoiminnassa toimiville yrityksille esimerkiksi käyttämällä apuna ravintolayrittäjien kanssa jo toimivia pankkeja tai muulla tavoin joustavasti ja nopeasti ja

onko ravintoloiden ahdinkoa jo helpotettu myöntämällä alkoholilain mahdollistamia ulosmyyntilupia nopeutetulla aikataululla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronaviruspandemian vaikutukset ja lailla säädetyt rajoitukset ovat olleet huomattavan ankaria ravitsemisalan liiketoiminnalle.

Eduskunnalle annettiin 8.5.2020 hallituksen esitys laiksi ravitsemisyriyten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä (HE 67/2020 vp). Hallituksen esitys vastaa eduskunnan edellyttämiin toimenpiteisiin ravitsemisliikkeiden kohtuullisten kustannusten kompensoinnista ja vaikutuksia lieventävistä toimenpiteistä (EV 14/2020 vp ja TaVM 5/2020).

Hallituksen esityksen tavoitteena on yhtäältä hyvittää ravitsemisliikkeille lainsäädännöllä asetetuista rajoituksista aiheutuneita kustannuksia sekä toisaalta kannustaa alan yrityksiä työllistämään. Lakiehdotuksen mukaan ravitsemisliikkeiden tukeminen koostuisi kahdesta toisiaan täydentävästä osasta:

- 1) Uudelleentyöllistämisen tuella tuetaan yritysten halua ja kykyä työllistää lomautettuja ja irtisanottuja työntekijöitä toiminnan käynnistyessä uudelleen.
- 2) Hyvityksellä toiminnan rajoituksista kompensoidaan kustannuksia, joita yritys ei ole voinut sopeuttaa lakisääteisen rajoituksesta aiheutuneeseen muutokseen. Kyse on siis vuokrasta ja muista samankaltaisista joustamattomista mutta jatkuvasti yritykselle juoksevasti kertyvistä kustannuksista, ei siis ainehankinnoista tai palkoista eikä investoinneista.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 325/2020 vp

Hakemuksesta myönnettävän uudelleen työllistämisen tuen määrä olisi 1.000 euroa työntekijää kohden. Edellytyksenä tuen myöntämiselle olisi, että yritys maksaa työntekijälle rajoituksen päättymisen jälkeen kolmen kuukauden aikana palkkaa yhteensä 2.500 euroa. Tämä mahdollistaisi sen, että yrityksen ei ole välttämätöntä avata liikettä välittömästi rajoituksen poistuttua, jos se ei ole liiketaloudellisesti vielä kannattavaa.

Hyvitys toiminnan rajoituksista määräytyisi yrityksen myynnin muutoksesta yksittäisenä kuukautena ja vain muutoksen mukainen osuus vuokra- yms. joustamattomista juoksevista kustannuksista hyvitetään. Hyvityksen enimmäismääränä olisi 15 prosenttia kuukausimyynnistä. Hyvitys suoritettaisiin pääosin ilman hakemusta joukkomaksatuksena yrityskohtaisten arvonlisäverotietojen perusteella. Hyvitys maksettaisiin kahdessa erässä, joista ensimmäinen suoritettaisiin mahdollisimman nopeasti lain tultua voimaan. Hyvityksen määrä vaihtelee merkittävästi, koska se määräytyy toiminnan laajuuden mukaan. Hyvityksen kattona on 0,5 miljoonaa euroa /yritys.

Ravitsemisalan yrityksille suunnattujen kohdennettujen tukien lisäksi hallitus arvioi parhaillaan edellytyksiä mahdolliselle yleiselle kannattavuustuelle, joka ei ole toimialasidonnainen ja voisi siten kohdentua myös muille matkailualan yrityksille.

Hallitus on neuvottelussaan 24.4.2020 päättänyt myös valmistella esityksen eduskunnalle arvonlisäverojen takaisinlainaamisesta yrityksille alkuvuoden 2020 osalta. Kyse on veronkantolain (11/2018) mukaisen maksujärjestelymahdollisuuden laajentamisesta. Verojen maksujärjestelyä laajennettaisiin koskemaan myös alkuvuonna maksettuja arvonlisäveroja, jolloin ne voitaisiin palauttaa yrityksille. Yritys maksaisi palautetut arvonlisäverot takaisin maksujärjestelyn mukaisesti erissä. Kyse on yrityksille kohdistettavasta rahoitusmahdollisuudesta, jossa yritykset voisivat lainata jo tilittämiään arvonlisäveroja.

Ravitsemisliikkeiden sulkemista koskeva majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) väliaikainen 3 a § mahdollistaa alkoholin vähittäismyynnin niille ravitsemisliikkeille, joilla on alkoholilain (1102/2017) 17 §:ssä tarkoitettu vähittäismyyntilupa. Lupa koskee enintään 5,5 prosenttia etyylialkoholia sisältäviä mietoja alkoholijuomia. Näitä vähittäismyyntilupia oli vuoden 2020 alussa noin 900 ja tällä hetkellä lupia on yli 1000. Uusien lupien käsittelyajat ovat olleet keskimäärin kahdeksan päivää, nopeimmilla alueilla keskimäärin viisi päivää. Kun aluehallintovirastojen käsittelyaikatavoite on yksi kuukausi, ravintoloita on palveltu erittäin nopeasti.

Helsingissä 13.5.2020

Työministeri Tuula Haatainen